

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการแก้ไขปัญหาน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ในเด็กอายุ 1 - 5 ปี ในพื้นที่บ้านหนองน่าน ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองเด็กอายุ 1 - 5 ปี จำนวน 20 คน ทำการวิจัยแบบกึ่งทดลองโดยใช้กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว และใช้การจัดกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการศึกษา ประกอบด้วย 1. การให้ความรู้เกี่ยวกับอาหารที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 1 - 5 ปี 2. การให้ความรู้และฝึกทักษะการผลิตและใช้ประโยชน์จากถั่วลิสง และ 3. การติดตามเยี่ยมบ้าน ศึกษาช่วงเดือนมีนาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2552 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองด้วยสถิติเชิงพรรณนา เปรียบเทียบความรู้ของผู้ปกครอง ปริมาณอาหารและพลังงานที่เด็กได้รับก่อนและหลังทดลองดำเนินกิจกรรม ด้วยสถิติ Pair t-test และวิเคราะห์ทั่วไปของผู้ปกครองที่มีผลต่อความรู้ด้วยสถิติ Multiple Linear Regression Analysis ผลการศึกษาพบว่า หลังดำเนินกิจกรรมผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับอาหารที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 1 - 5 ปี มากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีปัจจัยด้านจำนวนปีการศึกษาส่งผลต่อความรู้ของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตและใช้ประโยชน์จากถั่วลิสงมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทำให้ผู้ปกครองเด็กสามารถผลิตถั่วลิสง นำมาเป็นอาหารเพิ่มโปรตีนและพลังงานให้แก่เด็กได้ การติดตามเยี่ยมบ้าน ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีประกอบอาหารให้เด็กมีการปรับปรุงสถานที่ประกอบอาหาร และผู้ปกครองมีความสนใจเรื่องอาหารสำหรับเด็กมากขึ้น

ผลจากการดำเนินกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรม ทำให้เด็กได้รับปริมาณอาหารและพลังงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเด็กมีภาวะโภชนาการดีขึ้น ดังนั้นรูปแบบที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ในเด็กอายุ 1 - 5 ปี ในพื้นที่บ้านหนองน่าน ควรมีลักษณะดังนี้ จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับอาหารที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 1 - 5 ปี ให้แก่ผู้ปกครอง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่งเสริมการจัดการอาหารของครัวเรือน คือ การผลิตและใช้ประโยชน์จากถั่วลิสงให้เด็กรับประทาน และติดตามเยี่ยมบ้านเด็กทุก 20 วัน โดยเสนอแนะให้ชุมชน หน่วยงานราชการ และองค์กรอิสระในพื้นที่ร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวแบบที่ได้จากการศึกษา และควรปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการอาหารของครอบครัวและชุมชน โดยการผลิตและใช้ประโยชน์จากอาหารที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ช่วงฤดูกาล และกิจกรรมของชุมชนให้ครบรอบปี เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว

Abstract

This study aims to study the model of solving the problem with regard to underweight among 1 - 5 years old children in Ban Nongnan, Bokluatai Sub-district, Boklua District, Nan Province. The samples were twenty parents of such children. This study was a quasi - experimental research (one group design) and the research instrument employed was following activities: 1. educating the parents about appropriate food for 1 - 5 years old children, 2. educating and practicing the parents about production and application of groundnuts, and 3. monitoring by visiting their homes. This study was performed during March to August 2009. Analyzing parents' general information, comparing their knowledge, and comparing food and energy quantity obtained by children before and after conducting the activities, were performed by Pair t-test. Analyzing parents' general characteristics that affect their knowledge was performed by Multiple Linear Regression Analysis. The results showed that after the activities had been conducted, the parents had more knowledge about food appropriate for 1 - 5 years old children with statistical significance ($p < 0.05$) in which their educational level affected their knowledge with statistical significance ($p < 0.05$). In addition, after the activities had been conducted, they had more knowledge about production and application of groundnuts with statistical significance ($p < 0.05$) so they could produce the groundnuts as food for adding the energy for their children, and by visiting their homes, they had changed their cooking methods for their children and also improved their cooking places, as well as had more attention regarding food for their children.

According to these activities, the children had obtained more food and energy with statistical significance ($p < 0.05$) and had better nutrition condition. Therefore, the appropriate model of solving the problem with regard to underweight among 1 - 5 years old children in Ban Nongnan area should be as follows: educating their parents about food appropriate for 1 - 5 years old children once a week, promoting the household food management, that is, production and application of groundnuts for children's meal, and visiting children's homes every twenty days. It is recommended for community and local governmental and non- governmental organizations to jointly solve the problem in accordance with the model derived from this research and recommended to change the household and community food management methods by producing and applying the food in accordance with local environment, seasons, and community's activities for a period of one year in order to help solving this problem effectively.